

ඇවැත්නි ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කෙනකුන්ට අනුකම්පා කරන වැඩ කැමැති ඔව්දන් දෙන අනුශාසනා කරන ආයුෂ්මතුන් වැනි සමුම්පරණ වෙන් නම් තෙලෙ මෙසේ වෙයි. ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ මේ ධර්මදේශනාව අයා මාගේ සිත උපාදාන රහිත වූ ආප්‍රවයන් කෙරෙත් මිදුණේ යයි.

ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ මෙය වදලහ. සතුටු සිත් ඇති ආයුෂ්මත් යමක ස්ථවිර තෙමේ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ දේශනාව පිළිගත්තේ යි.

1. 2. 4. 4.

අනුරාධ සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද; එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීප යෙහි වූ මහාවනයෙහි කුටාශාරශාලායෙහි වැඩ වසනයේක. එ සමයෙහි ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙන් වන කිළියෙකැ වෙසෙති. එකලැ බොහෝ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවන් කරා එළැඹියහ. එළැඹ ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවන් සමග සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කපා කොට නිමවා එකත් පස් වැ හුන්හ. එකත්පස් වැ හුන් ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවන්හට තෙල කීහ :

ඇවැත් අනුරාධයෙනි, උත්තමපුරුෂ වූ පරමපුරුෂ වූ පැමිණිය යුතු උතුම් ඵලයට පැමිණිය යම් ඒ තථාගත (සත්ත්වයෙක්) වේ ද, ඒ (තථාගත සංඛත) සත්ත්වයා (ඔබගේ ශාස්තෘ වූ) තථාගතයෝ මෙ සතර තත්හි ලා පනවන්නාහු පනවත් ද ? (කවර සතර තැනෙකැ යත් :) සත්ත්ව මරණින් මතු වෙයි හෝ, සත්ත්ව මරණින් මතු නො වෙයි හෝ, සත්ත්ව මරණින් මතු වෙයි නො ද වෙයි හෝ, සත්ත්ව මරණින් මතු නො ද වෙයි නො ද නො වෙයි හෝ" යි.

මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවෝ ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජනට තෙල කීහ: ඇවැත්නි, යම් ඒ උත්තමපුරුෂ වූ පරමපුරුෂ වූ උතුම් ඵලයට පැමිණිය සත්ත්ව වේ ද, (අපගේ ශාස්තෘ වූ) තථාගතයන් වහන්සේ ඒ සත්ත්වයා පනවනයේක් "සත්ත්ව මරණින් මතු වෙයි හෝ, සත්ත්ව මරණින් මතු නො වෙයි හෝ, සත්ත්ව මරණින් මතු වෙයි නො ද වෙයි හෝ, සත්ත්ව මරණින් මතු නො ද වෙයි නො ද නො වෙයි හෝ" යන මේ සතර තැන් හැර පනවති යි.

මෙසේ කී කල්හි ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවන්හට තෙල කීහු : "මේ මහණ නවකයෙක් පැවිදි වූ නො බෝ කල් ඇත්තෙක් වන්නේය, (නැතහොත්) ස්ථවිර වූයේ බාලයෙක් අව්‍යක්තයෙක් හෝ වන්නේ යි".

අථ ඛො භෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා ආයසමනතං අනුරුධං නව්වාදෙන ව ඛාලවාදෙන ව අපසාදෙන උට්ඨායාසනා පක්කමිංසු. අථ ඛො ආයසමනො අනුරුධස්ස අවිරපක්කනෙනසු තෙසු අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු එතදභොයි :

“සචෙ ඛො මං භෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා උත්තරිං පඤ්ඤං පුච්ඡෙය්‍යං. කථං ඛ්‍යාතරමානො ණු ඛො‘හං’ තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං වුත්තවාදී වෙව් හගවතො අස්සං, න ව් හගවනතං අභුතෙන අබ්‍යාපිකෙබ්‍යං, ධම්මස්ස වානුධම්මං ඛ්‍යාතරෙය්‍යං, න ව් කොච් සහධම්මකො වාදනුවාදො’ ගාරය්‍යං ථානං ආගච්ඡෙය්‍යං”ති.

අථ ඛො ආයසමා අනුරුධො යෙන හගවා තෙනුපසඛිකමි උපසඛිකමිතා හගවනතං අභිවාදෙනා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසින්නො ඛො ආයසමා අනුරුධො හගවනතං එතදචොච :

“ඉදහං හනෙත, හගවතො අවිදුරෙ අරඤ්ඤාකුචිකායං විහරමි. අථ ඛො හනෙත සම්බුද්ධා අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා යෙනාහා තෙනුපසඛිකමිංසු, උපසඛිකමිතා මම සද්ධිං සමෙමාදිංසු. සමෙමාදනීයං කථං සාධුභිං විනිසාරෙතා එකමනතං නිසීදිංසු, එකමනතං නිසින්නා ඛො හනෙත, තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා මං එතදචොච්‍යිං :

යො සො ආවුසො, අනුරුධ, තථාගතො උත්තමපුරිසො පරමපුරිසො පරමපතතිපතෙතා තං තථාගතො ඉමෙසු චතුසු ථානෙසු පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙති : “භොති තථාගතො පරමමරණති වා. -පෙ- “නෙව් භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණති වා”ති.

එවං වුත්තා‘හං හනෙත, තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියෙ පරිබ්බාජකෙ එතදචොච්‍යිං : “යො සො ආවුසො තථාගතො උත්තමපුරිසො පරමපුරිසො පරමපතතිපතෙතා තං තථාගතො අඤ්ඤාත්‍රිමෙති චතුති ථානෙති පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙති : “භොති තථාගතො පරමමරණා”ති වා -පෙ- “නෙව් භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණාති වා”ති

එවං වුත්තො හනෙත, තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා මං එතදචොච්‍යිං : “සො වා‘යං භික්ඛු හවො හවිස්සති අවිරපබ්බජිතො ථෙරෙ වා පන බාලො අබ්‍යතෙතා”ති.

අථ ඛො මං හනෙත, තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා නව්වාදෙන ව ඛාලවාදෙන ව අපසාදෙන උට්ඨායාසනා පක්කමිංසු. තස්ස මය්‍යං හනෙත, අවිරපක්කනෙනසු තෙසු අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු එතදභොයි :

1. නබ්වාහං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
2. වාදනුපාතො - සිද්ධි.

ඉක්බිති ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරුන්ට නවකවාදයෙන් බාල වාදයෙන් අවමන් කොට හුනස්නෙන් නැගූ ගියහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරුන් හට ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජන් බැහැර වූ ගිය නොබෝ කල්හි තෙල අදහස විය :

"ඉදින් ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ මතුයෙහි මා පැන පුළුවස්නාහු නම් ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජනට මම කෙසේ වියදා කියන්නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්ද කියන්නෙකිමි වෙමි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභුතයෙන් නො ද නුඟුණ කියන්නෙකිමි වෙමි ද, (ලොච්ඡුරු) දහමට අනුලොම වූ (පිළිවෙත්) දහමක් පවසන්නෙමි ද, කරුණු සහිත වූ කිසි යම් වාදනුවාදයක් ගැරහියයුතු කරුණට නො ද පැමිණේද"යි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකැත්පස් වූ හුන්හ. එකැත්පස් වූ හුන් ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ.

වහන්ස, මම මෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරු තැන පන්සලකැ වෙසෙමි. එකල්හි වහන්ස, බොහෝ අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ මා වෙතැ එළැඹියහ. එළැඹ මා සමග සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කථා කොට නිමවා එකක් පසෙකැ හුන්හ. එකක් පසෙකැ හුන් ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ මට තෙල කීහු :

"ඇවැත් අනුරාධයෙනි, උත්තමපුරුෂ වූ පරමපුරුෂ වූ පරමප්‍රාප්තියට පැමිණි යම් ඒ සත්ත්ව වෙ ද, (යුෂ්මත් ශාස්තෘ වූ) තථාගතයෝ ඒ සත්ත්වයා මෙ සතර තත්ති ලා පනවන්නාහු 'සත්ත්ව මරණින් මතු වෙයි හෝ . . . සත්ත්ව මරණින් මතු නො ද වෙයි නො ද නො වෙයි හෝ පනවන්ද'යි ?

මෙසේ කීකල්හි වහන්ස, මම ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජනට තෙල කීමි : "ඇවැත්නි උත්තමපුරුෂ වූ පරමපුරුෂ වූ පරමප්‍රාප්තියට පැමිණි යම් ඒ සත්ත්ව වෙ ද, අස්මත් ශාස්තෘ වූ තථාගතයන් වහන්සේ ඒ සත්ත්වයා පනවන්නාහු සත්ත්ව මරණින් මතු වෙයි හෝ . . . සත්ත්ව මරණින් මතු නො ද වෙයි නො ද නො වෙයි හෝ යන සතර තැන හැර පනවනසේකැ"යි.

වහන්ස, මෙසේ කීකල්හි ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ මට තෙල කීහු : "ඒ මේ මහණ නවකයෙක්, පැවිදි වූ නොබෝ කල් ඇත්තෙක් වන්නේය, ස්ථවිර වූයේ බාලයෙක් අව්‍යක්කතයෙක් වන්නේ හෝ යි".

වහන්ස, ඉක්බිති ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ නවක වාදයෙහුද බාලවාදයෙහුද මට අවමන් කොට හුනස්නෙන් නැගූ ගියහ. වහන්ස, ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජන් බැහැර වූ ගිය නොබෝ කල්හි ඒ මට මේ සිත විය :

“සචෙ ඛො මං තෙ අඤ්ඤාතිභියා පරිබ්බාජකා උතතරිං පඤ්ඤාං පුච්චෙය්‍යාං, කථං බ්‍යාකරමානො ණු ඛො’හං තෙසං අඤ්ඤාතිභියානං පරිබ්බාජකානං වුත්තවාදී වෙච්චි හගවතො අස්සං. න ච හගවතානං අබ්‍යාචිකෙඛය්‍යං. ධම්මස්ස වානුඛම්මං බ්‍යාකරෙය්‍යං, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදානුචාදො භාරයාං ථානං ආගච්චෙය්‍යා”ති.

තං කිං මඤ්ඤාසි අනුරුධ, “රූපං නිවං වා අනිවං වා’ති? අනිවං හතෙත.

“යං පනාතිවං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා’ති? දුක්ඛං හතෙත.

යං පනාතිවං දුක්ඛං විපරිනාමධම්මං කල්ලනනු තං සමනුපස්සිතුං “ඵතං මම ඵසො’හමස්මි ඵසො මෙ අත්තා”ති? නො හෙතං හතෙත.

වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං නිවං වා අනිවං වා’ති? අනිවං හතෙත.

යං පනාතිවං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා’ති? දුක්ඛං හතෙත.

යං පනාතිවං දුක්ඛං විපරිනාමධම්මං කල්ලනනු තං සමනුපස්සිතුං “ඵතං මම ඵසො’හමස්මි ඵසො මෙ අත්තා”ති? නො හෙතං හතෙත.

තස්මාතිහ අනුරුධ, යං කිඤ්චි රූපං අනිත්‍යානාගතපච්චුප්පන්නං අර්ඛිතතං වා බහිඤා වා ඕළාරිකං වා සුමුමං වා තීනං වා පඤ්ඤිතං වා යං දුරෙ සනතිකෙ වා සබ්බං රූපං “තෙතං මම, තෙසො’හමස්මි න මෙසො අත්තා”ති ඵච්චමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං, යා කාචි වේදනා -පෙ- යා කාචි සඤ්ඤා -පෙ- යෙ කෙචි සංඛාරා -පෙ- යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අනිත්‍යානාගතපච්චුප්පන්නං අර්ඛිතතං වා බහිඤා වා ඕළාරිකං වා සුමුමං වා තීනං වා පඤ්ඤිතං වා. යං දුරෙ සනතිකෙ වා සබ්බං විඤ්ඤාණං ‘තෙතං මම තෙසො’හමස්මි, න මෙ’සො අත්තා”ති ඵච්චමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං, ඵච්චං පස්සං අරියසාවකො රූපස්මිම්පි නිබ්බිජ්ඣති -පෙ- නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති.

තං කිං මඤ්ඤාසි අනුරුධ, “රූපං තථාගතො’ති සමනුපස්සසිති? නො හෙතං හතෙත. වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරෙ -පෙ- විඤ්ඤාණං තථාගතො’ති සමනුපස්සසිති. නො හෙතං හතෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි අනුරුධ, රූපස්මිං තථාගතො’ති සමනුපස්සසිති නො හෙතං හතෙත.

අඤ්ඤාත්‍ර රූපා තථාගතො’ති සමනුපස්සසිති? නො හෙතං හතෙත.

වේදනාය -පෙ- අඤ්ඤාත්‍ර වේදනාය -පෙ- සඤ්ඤාය -පෙ- අඤ්ඤාත්‍ර සඤ්ඤාය -පෙ- සංඛාරෙස්ස -පෙ- අඤ්ඤාත්‍ර සංඛාරෙහි -පෙ- විඤ්ඤාණස්මිං “තථාගතො’ති සමනුපස්සසිති? නො හෙතං හතෙත.

“ඉදින් ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ මතුයෙහි මා පැන පුළුවස්නාහු නම් ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජනට තෙසේ වියදා කියන මම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්ද කියන් නෙකිම් වෙම් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභුතයෙන් නො ද නුගුණ කියන්නෙකිම් වෙම් ද, ලොවතුරු දහමට අනුලොම වූ පිළිවෙත් දහමක් කියන්නෙම් ද, කරුණු සහිත වූ කිසියම් වාදනුවාදයෙක් ගැරඹියුතු කරුණට නො ද පැමිණෙන්නේද”යි.

අනුරාධය, ඒ කීමෙකැයි හඟිහි ද: ‘රූපය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය යැ.

යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ සුව හෝ වේ ද? වහන්ස, දුක් යැ.

යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් පෙරළෙන සැහැව් ඇත්නම් එය “තෙල මාගේ යැ, තෙලෙ මම් වෙමි, තෙල මාගේ ආත්මය යි දක්නට සුදුසු ද? වහන්ස, තෙල නො වේ මැයි.

වෙදනාව . . . සංඤච . . . සංස්කාර . . . විඤ්ඤාය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය යැ.

යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ සුව හෝ වේ ද? වහන්ස, දුක් යැ.

යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් පෙරළෙන සැහැව් ඇති නම් එය “තෙල මාගේ යැ, තෙලෙ මම් වෙමි තෙල මාගේ ආත්මය”යි දක්නට නිසි ද? වහන්ස, තෙල නො වේ මැයි.

එහෙයින් අනුරාධය, මෙහි ලා අභිනානාගතප්‍රත්‍යක්ෂත්පන්න වූ ආධ්‍යාත්ම වේවයි බාහිර වේවයි ඔදරික වේවයි සුක්ෂම වේවයි හීන වේවයි ප්‍රණීත වේවයි යම් කිසි රූපයකුත් වේ ද, දුර් වේ වයි ළඟැ වේවයි යම් රූපයකුත් වේ ද, (එ) සියලු රූපය “තෙල මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම් නො වෙමි, තෙල මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ තෙල ඇතිසැටියෙන් විදසුන් නුවණින් දක්ක යුතු. යම් කිසි වෙදනාවක් වේ ද . . . යම් කිසි සංඤචක් වේ ද . . . යම් කිසි සංස්කාර වේ ද . . . අතීත-අනාගත-පව්‍යුත්පන්න අප්ඤ්ඤාන වේවයි බාහිර වේව යි ඔලාරික වේවයි සුබම වේවයි හීන වේවයි පණික වේවයි යම් කිසි විඤ්ඤායකුත් වේ ද, දුර් වේවයි ළඟැ වේවයි යම් විඤ්ඤායකුත් වේ ද, (එ) සියලු විඤ්ඤාය “තෙල මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම් නො වෙමි, තෙල මාගේ ආත්මය නො වේ” මෙසේ තෙල යථාභූත කොට විදර්ශනාඤ්ඤායෙන් දක්කයුතු. මෙසේ දක්නා ආයඤ්ඤාවක රූපයෙහිදු කලකිරෙයි. . . . මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී.

අනුරාධය ඒ කීමෙකැ යි හඟිහි ද? රූපය සත්ත්ව යි දකිති ද? වහන්ස, තෙල නො වේ මැ යැ. වෙදනාව . . . සංඤච . . . සංස්කාර . . . විඤ්ඤාය සත්ත්ව වේ යයි දකිති ද? වහන්ස, තෙල නො වේ මැ යි.

අනුරාධය, ඒ කීමෙකැයි හඟිහි ද? රූපයෙහි සත්ත්ව වේ ය යි දකිති ද? වහන්ස, තෙල නො වේ ම යැ.

රූපයෙන් බැහැර සත්ත්ව වේ ය යි දකිති ද? වහන්ස, මෙය නො වේ මැ යි.

වෙදනායෙහි . . . වෙදනායෙන් බැහැර . . . සංඤයෙහි . . . සංඤයෙන් බැහැර . . . සංස්කාරයන්හි . . . සංස්කාරයෙන් බැහැර . . . විඤ්ඤායෙහි සත්ත්ව වේ යයි දකිති ද? වහන්ස, මෙය නො වේ ම යැ.

අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤණං තථාගතොති සමනුපසස්සයිති? නො හෙතං හතොත.

තං කිං මඤ්ඤයි අනුරුධ, රූපං - වේදනා - සඤ්ඤා - සංඛාර - විඤ්ඤණං තථාගතොති සමනුපසස්සයිති? නො හෙතං හතොත.

තං කිම්මඤ්ඤයි අනුරුධ, අයං සො අරුපි අවේදනො අසඤ්ඤී අසංඛාරෙ අවිඤ්ඤණො තථාගතොති සමනුපසස්සයිති? නො හෙතං හතොත.

එත්ථ ච තෙ අනුරුධ, දිට්ඨෙවි ධම්මෙ සච්චතො ථේතතො තථාගතෙ අනුපලබ්ධියමානො¹ කල්ලනානු තෙ තං ව්‍යාකරණං “යො සො ආවුසො, තථාගතො උත්තමපුරිසො පරමිපුරිසො පරමපතති-පතොතං තං තථාගතො අඤ්ඤත්‍රීමෙති චතුති ථානෙති පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙයා”² “හොති තථාගතො පරමමරණාති වා න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා හොති ට න ට හොති තථාගතො පරමමරණාති වා නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා”³ ති? නො හෙතං හතොත.

සාධු සාධු අනුරුධ, පුබ්බෙ වාහං අනුරුධ, එතරති ට දුක්ඛඤ්ඤෙව පඤ්ඤාපෙමී දුක්ඛස්ස ට නිරෝධනති.

1. 2. 4. 5.

වක්කලි සුත්තං

87. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති චෙඨවතො කල්ලජකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා වක්කලි කුම්භකාරතිවේසනෙ විහරති ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාලහකීලානො.

අථ ඛො ආයස්මා වක්කලි උපවිඨානෙ ආමනෙතසි : එථ තුමෙහ ආවුසො, යෙන භගවා තෙනුපසංඛිකමථ උපසංඛිකමිති; මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දාමි. වක්කලි භතොත භික්ඛු ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාලහකීලානො. සො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දනීති එවිඤ්ඤ වදෙථ ‘සාධු කීර් හතොත, භගවා යෙන වක්කලි භික්ඛු තෙනුපසංඛිකමතු අනුකම්පං උපාදායා’¹ති.

එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො වක්කලිස්ස පච්ඤ්ඤායෙන භගවා තෙනුපසංඛිකමි-සු උපසංඛිකමිති; භගවතං අභිවාදෙමා එකමනං නිසීදිංසු. එකමනං නිසිත්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවතං. එතදවොචුං : වක්කලි භතොත, භික්ඛු ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාලහකීලානො. සො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දනී “සාධු කීර් හතොත, භගවා යෙන වක්කලි භික්ඛු තෙනුපසංඛිකමතු අනුකම්පං උපාදායා”²ති, අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන.

1 තථාගතො අනුපලබ්ධියමානො - මජ්ඣං, සූ. 1.

2. පඤ්ඤාපෙති - මජ්ඣං, සූ. 1.

විඤ්ඤායෙන් බැහැර සත්ත්ව වේ යයි දකිති ද ? වහන්ස, මෙය නො වේ මැ යි.

අනුරාධය, ඒ කීමෙකැ යි හ හිඟි ද, රූපය-වේදනාව-සංඤ්ච-සංස්කාර-විඤ්ඤාය සත්ත්ව වේ යයි දකිති ද ? වහන්ස, මෙය නො වේ මැ යි.

අනුරාධය ඒ කීමැයි හඟියි ද ? රූප නොවූ වේදනා නොවූ සංඤා නො වූ සංස්කාර නො වූ විඤ්ඤා නොවූ මේ පුද්ගල සත්ත්ව යි දකිති ද ? වහන්ස, මෙය නො වේ මැ යි.

අනුරාධය මෙහි ලා මේ අත්බැව්හි ම සත්‍ය වශයෙන් ස්ථිර වශයෙන් තොපට සත්ත්වයකු නො ලැබෙන කල්හි “ඇවැත්නි උත්තමපුරුෂ වූ පරමපුරුෂ වූ පරම ප්‍රාජ්ඣියට පැමිණියම් ඒ තථාගත (සත්ත්ව) වේ නම් තථාගතයෝ ඒ සත්ත්වයා පනවත්තාහු සත්ත්ව මරණින් මතු වෙයි හෝ සත්ත්ව මරණින් මතු නො වෙයි හෝ සත්ත්ව මරණින් මතු වෙයි නො ද වෙයි හෝ සත්ත්ව මරණින් මතු නො ද වෙයි, නො ද නො වෙයි හෝ යන මේ සිවු තැනින් වෙන් ව පනව ති”යි තොපගේ ඒ විසඳීම නිසි ද ? වහන්ස, තෙල නො වේ මැ යි.

අනුරාධය, මැනැව් මැනැව්. අනුරාධය පෙරදු දැනුදු මම් දුෂ්ඨයන් දුෂ්ඨනිරෝධයත් පනවමියි.

1. 2. 4. 5.

වක්කලි සූත්‍රය

87. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාප නම් වූ වෙළඳවාරාමයෙහි වැඩවසනසේක. එ කල්හි ආයුෂ්මත් වක්කලි තෙරණුවෝ හටගත් ආබාධ ඇත්තාහු දුකට පැමිණියාහු දැඩි සේ ගිලන් වූවාහු කුඹල් කම්හලෙහි වැඩ වෙසෙති.

එ කල්හි ආයුෂ්මත් වක්කලි තෙරණුවෝ උපස්ථායකයන් ඇමතුහ : ඇවැත්නි, එව, තෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹෙවු. එළැඹ “ වහන්ස වක්කලි මහණ හටගත් ආබාධ ඇත්තේ දුෂ්ඨයෙකු දැඩි සේ ගිලන් වෙයි. හේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා සහළ හිසින් වදි යයි මාගේ වචනයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා සහළ හිසින් වදිවු. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස වක්කලි මහණහු වෙත එළැඹෙනසේක් නම් මැනැව් යි. මෙසේත් කියවු ” යි.

ඇවැත්නි, එසේ යයි ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් වක්කලි තෙරුන්ට පිළිවදන් අස්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පයෙක හුන්හ. එකත් පයෙක හුන් ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ : “ වහන්ස, වක්කලි මහණ හටගත් ආබාධ ඇත්තේ දුෂ්ඨ වූයේ දැඩි ගිලන් වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා සහළ හිසින් වදි, මෙසේත් කිය යි : “ වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස වක්කලි මහණහු වෙත එළැඹෙනසේක් නම් මැනැව්”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්දභාවයෙන් ඉවසුයේක,